

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ТЕМИ

НА ПРОЕКТ

"Spirit of the nature"

№2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Бенефициент: Сдружение „Бокая“, България
Партньор: “3D Tinerii”, Румъния

Период на изпълнение
01.06.2022 г. - 31.05.2023 г.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

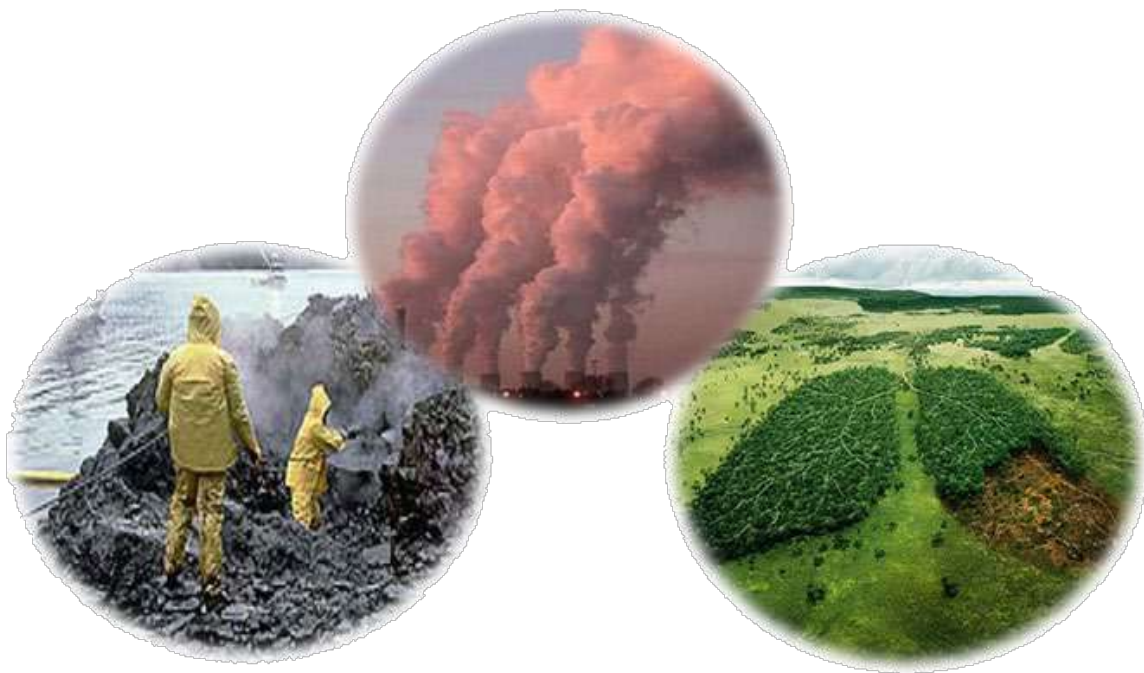

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Вредите причинени на околната среда от човека.

Въздействието на човека върху околната среда

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 1 КАК ЧОВЕШКИТЕ ДЕЙНОСТИ ПРИЧИНЯВАТ ГЛОБАЛНО ЗАТОПЛЯНЕ, ИЗМЕНЕНИЕ НА КЛИМАТА И ДР.?

Няма съмнение, че човешката дейност има отрицателни последици за околната среда. Начинът, по който живеем, нещата, които произвеждаме и потребяваме, и как се движим влияят на Земята. С увреждане на околната среда, вариращо от изтъняване на озоновия слой до киселинни дъждове, причинена от човека деградация на почвата от обезлесяване, замърсяване и загуба на биологично разнообразие, въздействията на хората върху нашата околна среда са широко разпространени — както в сухоземните, така и във водните екосистеми. За да спасим нашата планета, трябва да сме наясно с тези въздействия и да работим за тяхното намаляване възможно най-много. Това не винаги е лесно, но е жизненоважно, ако искаме да защитим Земята за бъдещите поколения. Нека разгледаме по-отблизо човешкото въздействие върху околната среда и какво можем да направим, за да я защитим.

ИЗТЪНЯВАНЕ НА ОЗОНОВИЯ СЛОЙ

Озоновият слой е тънка газова лента, която обгражда Земята и ни предпазва от вредното ултравиолетово лъчение на слънцето. Животът на Земята би бил сериозно засегнат и може би дори невъзможен без него.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

През последните няколко десетилетия човешката дейност доведе до драматично намаляване на размера на озоновия слой.

Производството на химикали като хлорфлуорвъглеродороди (CFC), хидрохлорфлуорвъглеродороди (HCFC) и халони допринесе основно за този проблем. Тези химикали се използват в хладилници, климатици, спрей кутии и различни други продукти и когато бъдат изпуснати в атмосферата, те разграждат озоновите молекули. Монреалският протокол, международен договор, подписан през 1987 г., е предназначен за постепенно премахване на производството на CFC, HCFC и халони за защита на озоновия слой. Има известен успех и размерът на озоновата дупка бавно започва да се стабилизира.

Вероятно обаче ще отнеме много години, докато озоновият слой се възстанови напълно, а усилията се възпрепятстват от изследвания, които показват, че някои страни не спазват Монреалския протокол и продължават да използват CFC. Имаше и допълнителни усложнения, различни индустрии замениха CFC и HCFC с други химикали, които продължават да вредят на озоновия слой.

Бяха направени големи крачки в отстраняването на дупката в озоновия слой, но ако не сме внимателни и не дадем приоритет на здравето на нашата планета, можем да отменим напредъка, който сме постигнали съгласно протокола.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

КИСЕЛИНЕН ДЪЖД

Киселинният дъжд е един от най-видимите и добре известни отрицателни ефекти от човешката дейност върху околната среда. Това се случва, когато замърсители от електроцентрали или други фабрики реагират с атмосферата и произвеждат киселина, която пада обратно на Земята при дъжд, сняг или мъгла. Има много фактори, които могат да причинят киселинен дъжд, така че нека го разбием по-подробно.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Киселинният дъжд най-често се причинява от изгарянето на изкопаеми горива като въглища и нефт. Когато тези материали се изгарят, те отделят серен диоксид и азотни оксиди във въздуха. Тези газове се издигат в атмосферата и реагират с водни пари, за да образуват сярна и азотна киселина. Когато киселините паднат обратно на Земята във валежи, те могат да причинят хаос на околната среда.

Въпреки че има няколко естествени причини за киселинния дъжд, като горски пожари, гниеща растителност и други биологични процеси в околната среда, повечето киселинни дъждове са причинени от замърсяване от човека, особено от електроцентрали, тъй като те изгарят гориво за производство на енергия.

Когато падне, киселинният дъжд може да има опустошителен ефект върху растенията, дивата природа и дори хората. Той създава малки частици във въздуха и може също така да създаде слой силно дразнещ газ точно над повърхността на Земята (приземен озон), като и двете могат да причинят респираторни проблеми и дори трайно увреждане на белите дробове при вдишване. Киселинният дъжд може също да повреди сгради и паметници, като олющи боята и направи камъка да изглежда стар и износен. Освен това може да понижи нивото на рН на много езера и потоци, което прави тази вода небезопасна за пиене и негодна за [поддържане на морския живот](#).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPUS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА

Замърсяването на въздуха е широк термин, който се отнася до многото различни химикали и частици, които могат да бъдат намерени във въздуха. Тези замърсители могат да идват от различни източници, включително автомобили, фабрики, електроцентрали и дори пожари на открито.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Най-често срещаният вид замърсяване на въздуха се причинява от изгарянето на изкопаеми горива, като въглища, нефт и природен газ. При изгаряне тези материали отделят вредни химикали във въздуха, включително въглероден диоксид, азотни оксиди и серен диоксид. Други замърсители на въздуха включват олово, приземен озон и прахови частици – миниатюрни частици твърди частици във въздуха (напр. мръсотия и сажди).

Тези газове и замърсители могат да причинят много здравословни проблеми на хората, от сърдечни заболявания до различни респираторни проблеми, включително астма, емфизем и хроничен бронхит. Разглеждайки отрицателните въздействия върху околната среда, вродените дефекти, по-ниските нива на репродуктивност и увеличаването на болестите в животинското царство са свързани със замърсяването на въздуха. Химикалите в замърсения въздух също могат да увредят и убият посевите, което води до недостиг на храна. По същия начин замърсяването на въздуха може да причини недостиг на храна за животните, тъй като уврежда растителния живот и биоразнообразието, от което те зависят за оцеляването. И накрая, подобно на киселинния дъжд, той може също да корозира сгради и друга инфраструктура, като разяжда материали като метали, пясъчник и варовик.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВОДИТЕ

Замърсяването на водата е замърсяването на водни тела, като езера, реки и океани. Може да бъде причинено от различни неща, включително оттичане от земеделски земи, изхвърляне от фабрики и пречиствателни станции за отпадъчни води, просмукване от сметища и пластмасови [отпадъци от риболовни мрежи в океана](#).

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Различните видове замърсяване на водите могат да имат опустошителен ефект върху околната среда и човешкото здраве. Това може да причини проблеми с качеството на питейната вода, което може да доведе до недостиг на вода, когато водата не е безопасна за пиене. Това може да доведе до разпространение на болести, тъй като замърсената вода може да съдържа вредни бактерии. Може също така да причини увеличаване на микропластмасата в човешкото тяло, чиито ефекти в момента се изследват от учени, но се смята, че включват хормонални смущения, ниски нива на антиоксиданти, увреждане на ДНК и възпаление.

Ефектите от замърсяването на водата не се усещат само от хората. Натрупването на пластмаса в океана има опустошителен ефект върху водните екосистеми, тъй като микропластмасата може да бъде сбъркана с храна от животните и може да ги накара да се задавят до смърт. Или могат да се заплитат в по-големи парчета пластмаса, които влияят на способността им да намират храна и да избягват хищници. Освен това вредните химикали, открити във водата, могат да затруднят оцеляването на рибите; рибите, които са изложени на водни замърсители, трябва да работят с 30 процента повече да останат живи от тези, които не са изложени. „Това означава, че те няма да имат толкова много налична енергия, за да поддържат другите важни неща, които една риба трябва да прави, като движение и взаимодействие с други риби, независимо дали става въпрос за защита на територии или за намиране на партньори“, казва Греъм Скот, биолог в университета Макмастър. И когато хищни риби, птици и други животни ядат тези замърсени риби, те също поглъщат високи нива на токсини.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

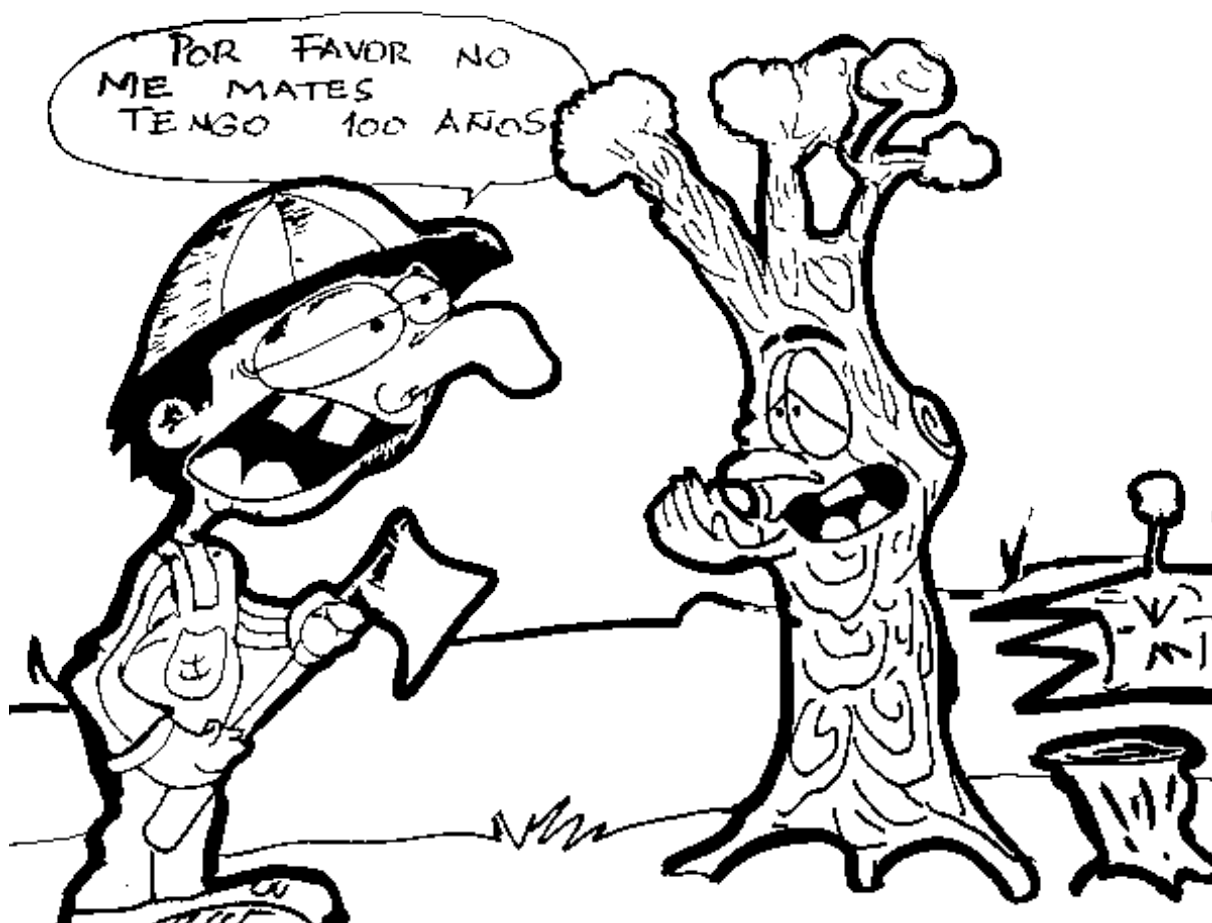

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ОБЕЗЛЕСЯВАНЕТО

Обезлесяването е чисто изсичане на дървета в район, където някога са процъфтявали гори. Движи се предимно от дърводобива, селското стопанство и градското развитие, а въздействието [върху](#) околната среда е широкообхватно. Това може да доведе до влошаване на почвата, спиране на растежа на нови дървета и може да увеличи наводненията и свлачищата, тъй като дърветата вече не са там, за да абсорбират вода или да закотвят земята с корените си.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Обезлесяването също е основен фактор за глобалното изменение на климата, тъй като дърветата играят жизненоважна роля за отстраняването на въглероден диоксид от атмосферата. Когато дърветата бъдат премахнати, те вече не могат да абсорбират и филтрират въглеродния диоксид. Това води до увеличаване на парниковите газове, които улавят топлината и карат нашия климат да се покачва по-бързо от нормалното. Нещо повече, изсичането на дървета отделя още повече въглероден диоксид, създавайки повече парникови газове.

Обезлесяването също е пагубно за местните видове в нашите гори. Когато дърветата бъдат премахнати, животните губят домовете си и източниците си на храна, което води до намаляване на популациите - потенциално унищожаване на цели видове животни.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

БИОРАЗНООБРАЗИЕ

Биоразнообразието е разнообразието от живот на Земята и естествените екосистеми, които го поддържат. Той включва огромния набор от растителни и животински видове, които обитават планетата, както и гените, които съдържат. Това е, което позволява на естествените екосистеми да функционират и процъфтяват и е от съществено значение и за човешкото оцеляване. Но човешката дейност коренно промени биоразнообразието, като милиони видове сега са изложени на риск от изчезване.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Унищожаването на местообитанията, причинено от обезлесяването, замърсяването и други човешки дейности, е основната причина за този спад в биоразнообразието. Тъй като местообитанията се унищожават, видовете губят домовете си и източниците си на храна и не могат да се адаптират към промените в околната среда. Това води до драматичен спад на различните видове. И когато един вид изчезне, това може да означава загуба на източник на храна за друг, причинявайки по-голяма вероятност различни животни да изчезнат.

Това в крайна сметка може да доведе до колапс на цяла екосистема, което би имало опустошителни последици за целия живот на Земята, включително хората. [Хората зависят от местното биоразнообразие](#) за различни ресурси, включително хранене. Вземете например [дивите пчели](#). През последните години популацията на пчелите е намаляла значително поради загубата на местообитания, замърсяването и употребата на пестициди. Въпреки това, те са отговорни за 1 от 3 хапки храна, които приемаме на масата си за вечеря. Без техните опрашващи способности много от храните, на които разчитаме, не биха могли да растат (напр. ябълки, боровинки и броколи).

Поддържането на биоразнообразието е изключително важно, тъй като ни позволява да продължим да ядем много храни, които са необходими за ежедневието ни.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ШУМОВОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Шумовото замърсяване е вид замърсяване, което е резултат от прекомерно излагане на шум. Може да бъде причинено от неща като трафик, строителство и самолети и има редица неблагоприятни ефекти върху околната среда.

Шумовото замърсяване може да повлияе отрицателно на способността на животните да използват звуци, които се срещат в природата, за да се ориентират, да намират храна, да се чифтосват и да избягват хищници. Това засяга способността на много видове за оцеляване. Например, документирано е, че сините птици имат по-малко пиленца, когато шумовото замърсяване в района е високо, а гъсениците са наблюдавани с повишен сърдечен

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

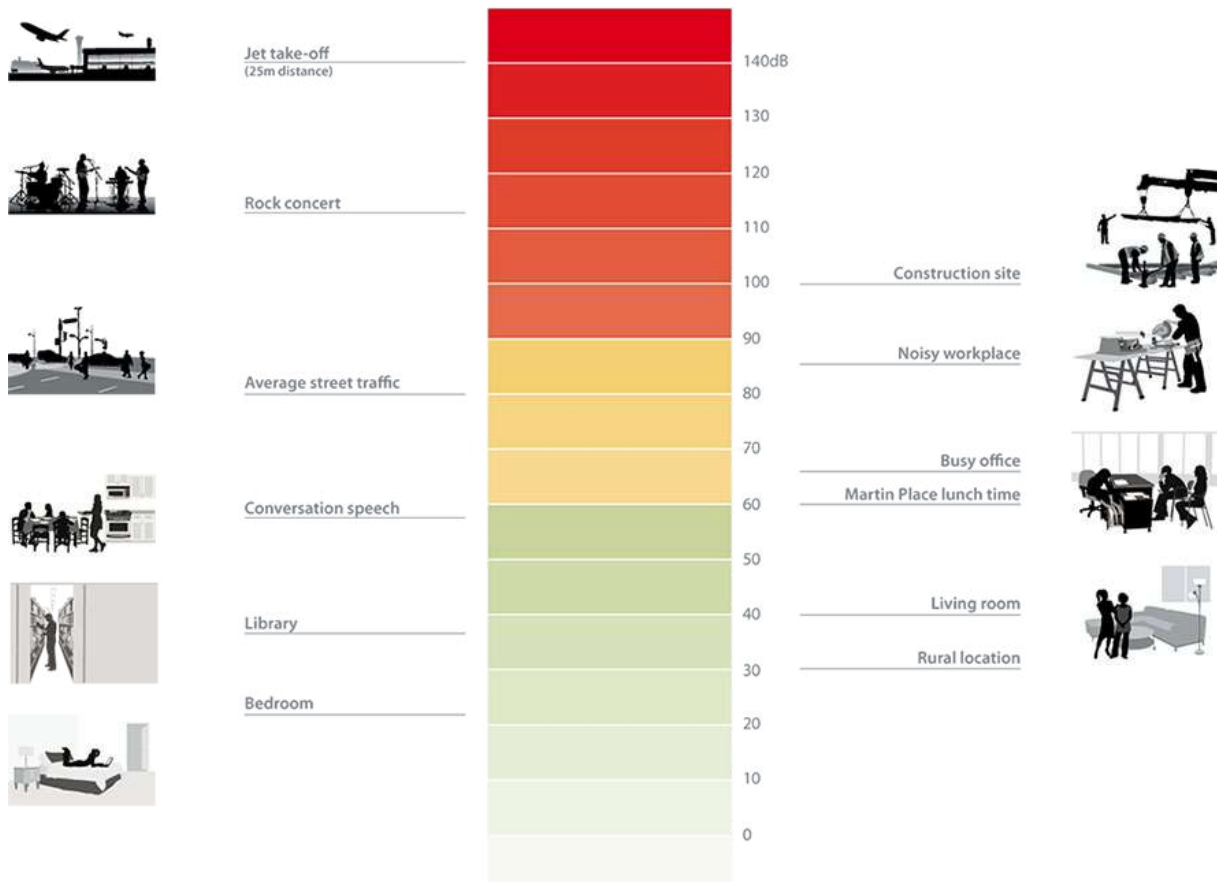
THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

ритъм. Тези симптоми и други могат да изложат населението на опасност.

Дори морските животни не могат да избягат невредими от шумовото замърсяване. По-високите нива на шум могат да повлияят на животни, които използват ехолокация за навигация или които използват обаждания, за да общуват помежду си. Поради това може да попречи на способността им да общуват с приятели, членове на групата или техните деца.

Example noise levels

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

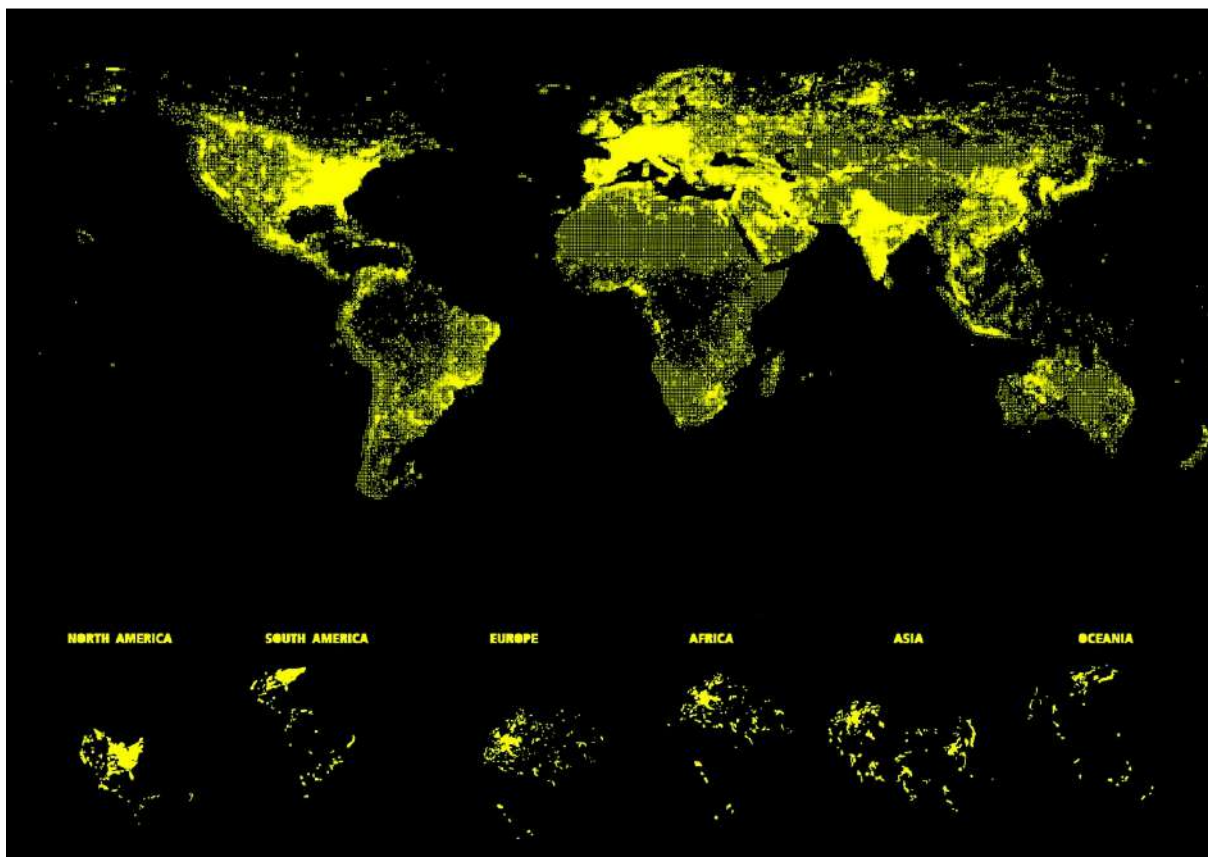

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

СВЕТЛИННО ЗАМЪРСЯВАНЕ

Светлинното замърсяване е вид замърсяване, което е резултат от прекомерната употреба на изкуствена светлина. Създава се от неща като улично осветление, фарове и рекламни билбордове и има редица отрицателни ефекти върху околната среда.

Най-очевидният ефект от светлинното замърсяване е, че то нарушава естествения ритъм на деня и нощта. Това може да има редица последствия както за хората, така и за животните. За хората това може да доведе до нарушения

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

на съня и умора, което може да увеличи риска от злополуки. За животните това може да намали популациите. Светлинното замърсяване може да причини объркване и дезориентация, като например прелетните птици да бъркат изкуствената светлина с лунната светлина, която обикновено използват за навигация през нощта и да се отклонят от курса или да се сблъскат със сгради – често умират. За жертвите, които използват тъмнината за прикритие през нощта, те вече нямат къде да се скрият от хищници в зони, които са силно осветени.

Светлинното замърсяване оказва влияние и върху самата околна среда. Изкуствената светлина може да наруши растежа и възпроизводството на растения, които растат или цъфтят само през нощта. Освен това може да наруши скоростта, с която дърветата губят листата си и остават латентни за зимата, съкращавайки живота им.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

КАК МОЖЕТЕ ДА ПОМОГНЕТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА?

Всички ние носим отговорност да се грижим за нашата планета и нейните ресурси. Всеки от нас може да направи разликата, дори ако това е нещо толкова просто като гасене на осветлението, когато излизаме от стаята или рециклиране на нашите пластмасови бутилки.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Намалете въглеродния си отпечатък , като полагате усилия да консумирате само местни и сезонни продукти, давате приоритет на покупките от устойчиви предприятия и избягвате да купувате повече, отколкото ви е необходимо. Можете също така да инвестирате в екологично чисти продукти, споделено пътуване и да се ангажирате с храна с нулеви отпадъци.

Като се ангажираме с различни екологични групи, които допринасят за повторното залесяване и други каузи, които поддържат нашите екосистеми, можем да играем позначима роля в опазването на околната среда. Можем също така да призовем корпорациите и нашите правителства да намалят зависимостта си от ресурсите на изкопаеми горива, да увеличат екологичните разпоредби около промишлените отпадъци и да инвестират във възобновяеми енергийни източници на национално ниво. Даряването на организации, които спасяват нашата планета, е друга отлична възможност. Те създават невероятни програми, които помагат да се обърнат щетите, нанесени на нашите екосистеми, и да се запази здравето на Земята за идните поколения.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 2 Подобрыване на околната среда и създаване на условия за мониторинг, изследване и опазване на популациите на дивите птици в района.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Община Белоградчик включва 3 защитени зони по смисъла на ЗБР – 1 за защита на дивите птици и 2 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и 6 защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

1. Защитена зона BG 0001040,,Западна Стара планина и Предбалкан”.

Тип В- Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Площ–219753.2598ха

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Природни местообитания; Растителни видове; Безгръбначни; Риби; Земноводни и влечуги; Бозайници, без прилепи; Прилепи.

2. Защитена зона BG0002002 „Западен Балкан”

Тип А - Защитена зона по Директива за опазване на дивите птици

Площ (дка) - 146832.4711ха Цели на опазване:

- Опазване и поддържане местообитанията на посочените видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

- Възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване:

Птици: Видове, включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.2009/147/ЕО)

Осояд; Късопръст ястреб; Черен кълвач; Среден пъстър кълвач; Белогръб кълвач; Горска чучулига; Полска бъбрица; Ястребогушо коприварче; Сив кълвач; Градинска овесарка; Червеногуша мухоловка; Белоопашат мишелов; Кръстат (царски) орел; Сирийски пъстър кълвач; Полубеловрата мухоловка; Планински кеклик; Черен щъркел; Ловен сокол; Червеногърба сврачка; Египетски лешояд; Черночела сврачка; Черна каня; Синявица; Орел змияр; Уралска улулица; Малък креслив орел; Скален орел; Малък орел; Белошипа ветрушка; Пернатонога кукумявка; Бял щъркел; Козодой; Бухал; Ливаден дърдавец; Глухар; Лещарка; Сокол скитник; Земеродно рибарче.

Редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.2009/147/ЕО)

Зеленоножка; Обикновена калугерица; Средна бекарина; Речен дъждосвирец; Орко; Черношипа ветрушка; Обикновен пчелояд; Обикновен мишелов.

3. *Защитена зона BG 0000521 „Макреш“*

Тип В - Защитена зона по Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна

Площ – 22 670.2777 ха

Цели на опазване:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

естественния за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

- Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване: Природни местообитания; Безгръбначни; Риби; Земноводни и влечуги;

Бозайници, без прилепи; Прилепи.

Съгласно Закона за защитените територии (ДВ, №133/1998) в обхвата на община Белоградчик се включват защитени територии от три категории (резерват, природна забележителност и защитена местност):

- Резерват „Чупрене(землището на с. Стакевци);
- Природна забележителност „Белоградчишки скали (гр. Белоградчик, с. Чифлик);
- Природна забележителност „Боровият камък (с. Боровица);
- Природна забележителност „Водопад на река Стакевска в местността Белата вода (с. Стакевци);
- Природна забележителност „Пещера Магурата (с. Рабиша);
- Защитена местност „Чупренски буки (с. Стакевци);

Представителен за района е природният феномен Белоградчишките скали, представен от скални групи от червено обогрени мезозойски пясъчници и конгломерати, моделирани от външните земни сили в продължение на милиони години. Обявени са за национален туристически обект.

- Пещера „Магурата е както природна, така и културноисторическа ценност. Обявена е за природна забележителност, недвижима културна ценност и национален туристически обект.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

- Резерват „Чупрене е създаден за съхраняването на най-северното естествено местообитание на обикновен смърч (*Picea abies*) в България (Заповед № 358/1973 г. на МГОПС). В резервата се намира и най-северното находище на клек (*Pinus mugo*) в страната, а в буферната зона могат да се наблюдават еталонни букови гори. От 1977 г. с решение на ЮНЕСКО резерватът придобива статут на Биосферен резерват.

В обхвата на анализирания територия попадат части от следните защитени зони по НАТУРА 2000:

33 Западна Стара планина и Предбалкан – BG0001040 за защита на местообитанията на букови гори, благуново-церови гори, полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик и др.;

33 Макреш – BG0000521 за защита на местообитанията на балканскопанонски благуново-церови гори и др.;

33 Западен Балкан – BG0002002 за защита на птиците (сред които белогръб кълвач, белоопашат мишелов, белошипа ветрушка, бухал, бял щъркел, горска чучулига);

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

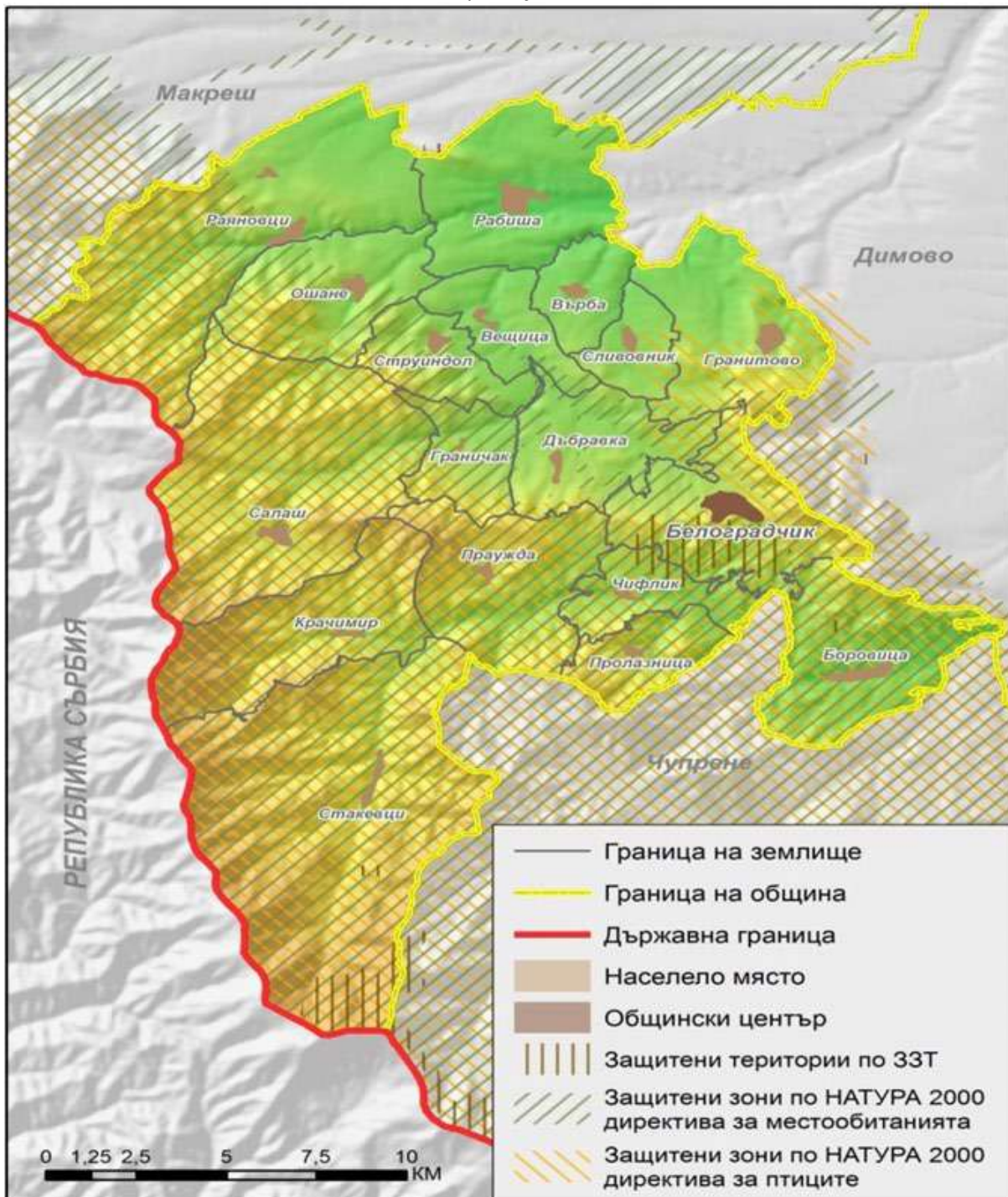
HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Защитените територии и зоните по Натура 2000

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Западен Балкан се отличава с богато биоразнообразие.

Установени са 160 вида птици, от които 62 вида са с европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). В категория SPEC1 (световно застрашени) попадат 4 вида, в категориите "застрашени в Европа" съответно в SPEC2 – 22 и в SPEC3 – 36 вида.

Заплахи:

Западен Балкан е обхваща огромна територия с разнообразни местообитания, с населени места, със сравнително добре развита инфраструктура и с наличие разнообразни човешки дейности. Равнинните райони са лесно достъпни за хората и са чувствителни към дейности свързани със земеделие, животновъдство, развитие на инфраструктурата и урбанизация. Около 70% от храната на домашните животни се осигурява чрез паша през лятото и сено през зимата. Пасищата

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

се ползват на ротационен принцип, като през едната година се подлагат на паша, а през следващата година се косят. Пашуването се осъществява в близост до селищата. Отдалечените пасища не се използват пълноценно поради по-малкия брой добитък в сравнение с миналото. По тази причина, както и поради високата степен на обезлюдяване на района част от ливадите и пасищата биват изоставени, което води до влошаване на ключови местообитания на ливадния дърдавец и на други видове от значение за Европейския съюз. Други такива дейности са разрастването на каменните кариери, както и повсеместното изхвърляне на отпадъци. Горите са силно повлияни от интензивното ползване на горите. Горските пожари прчиняват разрушаване на местообитанията. Скалните местообитания освен от експлоатацията на кариери са силно застрашени от взривни дейности на иманяри. Мащабни инвестиционни проекти за изграждане на ски курорти, постават под сериозна заплаха от разрушаване на местообитанията значителни части от Западен Балкан. Районът е уязвим по отношение на дейности, свързани с индустриализация, урбанизация, както и производство на енергия чрез ветрови генератори, които значително могат да нарушат качествата на местообитанията и дори да ги разрушат. Преки заплахи за птиците са браконьерството, включително вземане на малки от гнездата и отстрелване на дневни и нощни грабливи птици, безконтролното практикуване на скално катерене, делта- и парапланеризъм и движението на моторни превозни средства извън пътищата (включително т.нар. "off road") и др.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Законова защита:

Само 1% от територията на Западен Балкан е поставена под законова защита съгласно националното природозащитно законодателство. Резерватът "Чупрене" е обявен през 1973 г. за опазване на единствените компактни иглолистни гори в Западния Балкан. Резерватът "Горната "Кория" е обявен през 1968 г. също за опазване на иглолистни гори. Останалите защитени територии в района са обявени с цел опазване на гори или на пещери и характерен ландшафт. Значителна част от територията на Западен Балкан е в процедура за обявяване на Природен парк. Белоградчишките скали са уникален скален феномен, а целият Западен Балкан заедно със сръбската част на Стара планина могат да бъдат обявени за гео-парк към UNESCO. През 1998 г. около 33% от територията е определена за КОРИНЕ място, поради европейското ѝ значение за опазването на редки и застрашени местообитания, растения и животни, включително птици. През 1997 г. малка част от територията е обявена от BirdLife International за Орнитологично важно място, а през 2005 г. цялата територия на Западен Балкан е обявена за ОВМ. През 2003 г. около 80 000 ха от територията на сегашното ОВМ са определени и като Ботаническо важно място, най-вече заради горските, ливадните и скалните местообитания.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 3 Привличане на общественото внимание към нуждата от адаптиране на политиките към настъпващите климатични промени.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Въпреки че науката за глобалното затопляне съществува от няколко десетилетия, ако не и повече, едва през последното десетилетие и половина въпросът ясно се премести в публичната сфера като въпрос на обществена политика и политически приоритет. За да разберем как и защо се е случило това, от съществено значение е да разгледаме историята на научната теория за парниковия ефект, доказателствата, които я подкрепят, и механизмите, чрез които науката взаимодейства с непрофесионалистите и други елитни участници, като политици, политици и вземащи бизнес решения. Проследява научното откритие на глобалното затопляне, политическо и институционално развитие за управлението му, както и други социално медиирани пътища за разбиране и насърчаване на глобалното затопляне като проблем в обществената сфера.

Изкуството е мощен инструмент за кръговрат и климатични действия.

Изкуството има уникалната сила да привлече вниманието към начините, по които изменението на климата и опазването на океана и околната среда са проникнали в ежедневието ни.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Силата на изкуството

Хората обработват изображения само за 13 милисекунди, според [MIT](#). Изкуството служи не само като непосредствена връзка за хората да обработват проблем като изменението на климата, но също така осигурява емоционална връзка, която прави сложните проблеми по-осезаеми.

Изкуството отваря ново пространство в мозъците на хората за решения – като промяна на поведението, подтиква хората да преминат от изхвърляне на отпадъци към активно участие в рециклирането.

Художниците, които избират да работят с открити или преназначени предмети, играят ключова роля не само в

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

привличането на вниманието на обществеността към проблемите на замърсяването и отпадъците, но и в намирането на нов живот за онези предмети, които иначе биха могли да се окажат на сметищата.

Изкуство помага на хората да направят връзка между ежедневните си действия и начина, по който могат да помогнат за опазването на природата, като например носенето на найлонови торбички в местния магазин за хранителни стоки за рециклиране, вместо да ги изхвърлят на депото. Тази връзка е важна, защото докато терминът „кръгова

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

икономика“ се използва по-широко през последните няколко години, той не се разбира широко.

Пластмасовата пазарска чанта, използвана от милиони хора всеки ден, се превърна в един от най-големите символи на глобалното разхищаване.

Изкуството осигурява мост между цинизма и надеждата и докато ролята на артистите и индустрията в справянето с устойчивостта е различна, и двете са мощни източници за вдъхновение и действие.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 4 Как да намалим причинените от човека промени в околната среда?

Разнообразието на Земята спомага за здравето и качеството на човешкия живот. Той осигурява храната, която ядем, дрехите, които носим, и въздуха, който дишаме. Но какво правим, за да служим на Земята? Човешкото въздействие прави околната среда по-малко способна да поддържа живота поради „предизвиканите от човека бързи промени в околната среда“. Няма начин да избегнем ефекта, който имаме, но има начини да го намалим, за да защитим красотата на Земята и многото видове, които я обитават.

1. Свръхексплоатация на ресурси

Нека да го върнем към основите и да намалим, използваме повторно и рециклираме. Рециклирането е най-познатото от трите решения, но трябва да насочим фокуса си към другите две, за да постигнем най-голямо положително въздействие. Научете как да използвате повторно ежедневните предмети. Културата „направи си сам“ насърчава способността да се преназначават почти всичко. Използвайте интернет, за да разберете какво можете да

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS
THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

направите. Намалването е ефективно икономически и екологично. Един от начините, по който можем да намалим, е като бъдем изключително предпазливи относно прекомерната експлоатация на водата. Не поддържайте водата си течаща и намалете спринклерните системи за тревни площи.

2. Унищожаване на местообитанията

Ние сме част от екосистемата, в която живеем, така че трябва да я поддържаме. Трудното положение между хората и природата никога не е било продуктивно и води до разрушително мислене. Промяната на този начин на мислене може да ви накара да бъдете по-внимателни и уважителни към туристическите пътеки, вашия отпечатък на къмпинг и природата като цяло. Ние сме предназначени да се наслаждаваме на красотата на природата, но не трябва да се чувстваме в правото си да злоупотребяваме с нея.

3. Инвазивни видове

Инвазивните видове доказват своята разрушителна природа, като причиняват изчезване, конкурират се с други видове и намаляват разнообразието в екосистемите, които нахлуват. Три лесни бойни мерки, които можем да предприемем срещу инвазивните видове, включват никога да не пускате домашни любимци в околната среда, да почиствате лодки след изваждането им от водата и да засадите местни видове във вашия двор.

4. Замърсяване

Независимо дали става въпрос за боклук, химикали или светлина, цялата Земя страда от замърсяване и, за щастие, можем да облекчим проблема с прости усилия.

Някои решения включват:

- Избягване на прекомерната употреба на пестициди и торове. Спазването на инструкциите помага да се избегне заразяването на подземните води и причиняването на замърсяване.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

- Събиране на отпадъци, за да не бъдат погълнати от животни или да не заразят водните пътища.
- Минимизиране на използването на външни светлини.
- Научете се да се наслаждавате тихо на природата.

5. Изменение на климата

Широкомасщабни проблеми като изменението на климата не се решават лесно, но простите усилия имат значение. Помислете за вашите видове транспорт, потреблението на електроенергия и предимствата на пазаруването на местно ниво. Правенето на избори, които вземат предвид проблема с изменението на климата, е здравословно за планетата и вас.

Трябва да изоставим чувството на безнадеждност, което може да изпитваме по отношение на екологичните проблеми. Трябва да работим заедно, за да имаме силата да направим промяна, в противен случай нищо няма да се подобри.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 5 ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И МЕРКИ ЗА АДАПТИРАНЕ КЪМ КЛИМАТИЧНИТЕ ПРОМЕНИ.

Изменението на климата е едно от най-неотложните предизвикателства, пред които е изправено човечеството и всички държави в световен мащаб трябва да направят всичко възможно да се борят с него, чрез своевременно международно сътрудничество и последователен и постоянен ангажимент за съвместни действия, с цел запазване на цялата планета и нейното биологичното разнообразие за сегашните и бъдещите поколения. Терминът "изменение на климата" се отнася до промяна в климата, дължаща се пряко или косвено на човешката дейност, която променя състава на глобалната атмосфера и която е в допълнение към естествената променливост на климата, наблюдавана в сравними периоди от време. Към края на 19-ти век учените за пръв път започват да твърдят, че човешките емисии на парникови газове могат да доведат до промени в климата. Термините "изменение на климата" и "глобално затопляне" започват да се появяват в популярната литература и медиите през 50-те години на 20-ти век. В края на миналия век, науката е обединена около тезата, че парниковите газове имат голямо участие в повечето изменения на климата, а емисиите от хората причиняват осезаемо глобално затопляне, като изследванията по темата са обобщени в докладите за оценка на Междуправителствения панел за климатични промени (МПКП). Една от първите и най-мащабните стъпки на международната общност, чрез която официално се признава съществуването на заплахата от увеличение на емисиите от парникови газове в резултат на човешката дейност, е

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

приемането на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата (United Nations Framework Convention on Climate Change, UNFCCC) на срещата на върха за Земята през 1992 г. в Рио де Жанейро. Страните по Конвенцията трябва да предприемат специфични действия, като например намаляване на емисиите на парникови газове с известен процент, чрез приемане на протоколи към Конвенцията. Такъв е и приетият през 1997 г. Протокол от Киото, който поставя количествени цели за намаляване на емисиите от парникови газове. Той засяга практически всички основни сектори на икономиката и е смятан за най-широкообхватното споразумение по проблемите на околната среда и устойчивото развитие, което е било подписвано някога. България ратифицира Протокола от Киото на 17 юли 2002 г., с което се присъединява към усилията на международната общественост за борба с изменението на климата. Въпреки единодушната международна ангажираност за намаляване и елиминиране на по-голямата част от емисиите на парникови газове и глобалните усилия за борба с изменението на климата, прогнозите на науката за възможните сценарии са далеч от оптимистични, като редица публикувани научни доклади очертават катастрофални последици за планетата, ако държавите не вземат спешни мерки за справяне с климатичните промени. Учените алармират, че без спешни действия, до 2060 г. глобалното затопляне вероятно ще надхвърли с 2°C нивата от периода преди индустриализацията, а към края на века може дори да достигне 5°C. Подобно повишаване на температурата в световен мащаб ще причини необратими промени на много екосистеми и в следствие на това ще се стигне до загуба на биологично разнообразие. Учените предупреждават, че покачването на температурите ще доведе до изчезването на 18% от насекомите, 16% от

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

растенията и 8 % от гръбначните животни, ще повиши риска от наводнения със 170%, а над 400 милиона души ще бъдат изложени на тежки суши до края на века. Освен, че ще окажат опустошително въздействие върху природата, по-високите температури и по-интензивните метеорологични явления ще доведат и до огромни разходи за икономиките и ще възпрепятстват способността на страните да произвеждат храни (ще се намали значително добивът на зърнени култури), което може да доведе до масови миграционни движения особено в развиващите се държави. Във връзка с това, България е особено уязвима, защото като външна граница на Европейския съюз е изложена на риск, който не бива да се пренебрегва. Очевидно е, че изменението на климата е глобално предизвикателство, което изисква глобален отговор, като това е и един от водещите приоритети на Европейския съюз. ЕС е една от страните, подписали Парижкото споразумение, целта на което е да се ограничи глобалното затопляне значително под 2°C и да се положат усилия за ограничаването му до 1,5°C.

ЕС ще повиши амбициите си в областта на климата по такъв начин, че:

- Да се стимулира устойчивият икономически растеж;
- Да се създадат работни места;
- Да се донесат ползи за гражданите на ЕС, свързани със здравето и околната среда;
- Да се допринесе за дългосрочната конкурентоспособност в световен план на икономиката на ЕС чрез насърчаване на иновациите в зелени технологии.

В заключенията си Европейският съвет приканва Комисията да направи оценка на начините, по които всички икономически сектори могат да допринесат оптимално за постигането на

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

целта за 2030 г., и да представи необходимите предложения, придружени от задълбочен анализ на екологичното, икономическото и социалното въздействие на равнище държава членка.

В тази връзка, следва да се отбележи, че с Решение №621 на Министерския съвет от 25.10.2019 г., правителството на Република България приема Национална стратегия за адаптация към изменението на климата и План за действие, като на национално ниво разработването на стратегията е залегнало в Закона за ограничаване изменението на климата. С приемането на стратегията България ще изпълни международните си задължения като страна по Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, Протокола от Киото и Парижкото споразумение. Документът очертава стратегическата рамка и приоритетите по отношение на адаптацията към изменението на климата до 2030 г. Целта е да се намали уязвимостта на страната спрямо последиците от изменението на климата и да се подобри капацитета за адаптация на екологичните, социалните и икономическите системи към въздействията на изменението на климата. Националната стратегия за адаптация към изменението на климата обхваща девет сектора, които са: сектор "Селско стопанство", сектор "Гори", сектор "Биологично разнообразие и екосистеми", сектор "Води", сектор "Енергетика", сектор "Транспорт", сектор "Градска среда", сектор "Човешко здраве" и сектор "Туризм". Със стратегията се запълва празнота в политиката на България по изменение на климата, като се очертава подходът на страната за адаптиране на ключовите сектори на икономиката към променящия се климат. Част от документа е и разработеният План за действие, в който са определени целите и приоритетите за подобряване на

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

капацитета за адаптация. В него детайлно са разписани дейности за всеки от секторите, в това число необходим финансов ресурс, очаквани резултати, отговорни институции за тяхното прилагане. За първи път в България е изготвен и макроикономически анализ. В анализа са оценени социално-икономическите последици от въздействията от изменение на климата. Изчисленията показват, че ако не се предприемат действия, изменението на климата ще окаже негативно влияние във финансово отношение, като е възможно да ликвидира икономическия растеж на страната до 2050 г.

Важно е да се подчертае, че климатичните промени не бива да бъдат разглеждани само като бремене за местната власт и местните общности, а като импулс за развитие, който да доведе до глобална промяна на цели икономически сектори, като пример за това може да е внедряването и използването на възобновяеми енергийни източници. Адаптирането на подходите в планирането към измененията на климата в община Белоградчик ще осигури запазването на екологичния комфорт в урбанизираните територии и намаляването на рисковете от природни бедствия - хидроложки, метеорологични, геофизични и биологични природни явления и бедствия.

В Общия устройствен план на Община Белоградчик са определени хигиенните качества на окръжаващата среда по отделни компоненти, екологичните параметри за развитие на общината като цяло и са посочени устройствени мероприятия за подобряване на хигиенните качества на средата.

Изводите от направения анализ на Екологичното състояние и рисковете на територията на община Белоградчик сочат, че:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

- В териториалния обхват на община Белоградчик не се констатираат предпоставки и условия за критични и трайни екологични кризи и проблеми. Налични са, обаче рискове, констатирани в екологичния анализ, които трябва да бъдат взети предвид при управлението на територията:

Качеството на атмосферния въздух отговаря на стандартите и не създава здравен риск за хората, живеещи в общината. Възможни са замърсявания на атмосферния въздух от влиянията на съседни територии, от широкото използване на твърди битови отпадъци, както и от възникването на инцидентни, мащабни пожари. Необходимо е да бъдат предприети съответните превантивни действия за управлението и преодоляването на риска;

- Състоянието на повърхностните и на подземните води се определя като лошо, при ясни индикации за поддържане на тази негативна тенденция. Съществува риск от по-сериозно замърсяване на водите от влиянията на съседни територии; от развитието на интензивно селско стопанство; от комунално-битовите дейности, от нерегламентираното и недобросъвестно изхвърляне на отпадъци. Рискът може да има сериозни последици върху развитието на територията и е необходимо да бъде обект на анализ и управление на надобщинско равнище. Необходими са спешни действия за подобряване на състоянието на водопроводните и канализационни мрежи, както и за оптимизиране на системата от пречиствателни станции за отпадни води;

- Почвената покривка е в добро общо състояние. Територията е естествено податлива на процеси на засоляване, за което се изисква засилен контрол. Съществува риск от по – сериозно

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

замърсяване на почвите от развитието на интензивно селско стопанство; от комунално-битовите дейности, от нерегламентираното недобросъвестно изхвърляне на отпадъци и др. Необходимо е трайно да бъде решен проблемът със съхраняването и унищожаването на препарати за растителна защита с изтекъл срок и неясен произход.

- Територията се характеризира с изключително биоразнообразие и сериозни природни ресурси, които трябва да бъдат управлявани и съхранявани отговорно и съвестно в подкрепа на местното развитие. Висока е значимостта на поддържащите и регулиращите функции на горите, на защитените територии и защитените зони по отношение на природните баланси, качеството на водите, атмосферния въздух и почвите, предотвратяването на рискови явления като пожари, ерозия.

Във връзка с направените изводи са заложили релевантни мерки за ограничаване изменението на климата и мерки за адаптиране към климатичните промени и за намаляване на риска от бедствия, което свидетелства за ангажираността на Община Белоградчик и стремежът ѝ да допринесе към глобалните усилия за борбата с изменението на климата, както и да опази биологичното богатство и разнообразието на територията на своята територия.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Δ 6 Меки умения: Какво представляват те, тяхното значение и как да ги подобрите?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Въпреки че никой не може да бъде напълно подготвен за това, с което може да се сблъска в живота, има умения, които правят пътуването по-лесно или по-удовлетворяващо. Този набор от умения има много имена. Някои ги наричат практическа мъдрост. Някои други говорят за социални умения. В професионалните среди те се наричат меки умения или житейски умения. Но... Какво представляват меките умения?

Много от дефинициите на меките умения, които можете да намерите в интернет, не са много точни или задоволителни, опитвайки се да дефинирате меките умения, като използвате някои от уменията като пример или се позовавате на тяхната употреба – докато употребата им е много широка, защото те може да се прилага в много моменти от живота.

Разглеждайки списъка с умения, които обикновено се изброяват като меки умения, най-точното определение е: Меките умения са умения, които не могат да бъдат научени теоретично, но трябва да бъдат изпитани и практикувани, за да бъдат подобрени.

Трудни умения (като математика или работа с дърво) могат да се преподават в курс. Но не можете наистина да научите меки умения в клас, те трябва да бъдат обучени в опит.

Меките умения не зависят от вашите знания, а от вашето отношение, вашето мислене и вашия житейски опит.

Много често меките умения се обучават в групови упражнения и много меки умения имат важен междуличностен аспект, поради което те също се наричат социални умения, но тази концепция изглежда непълна, защото пренебрегва някои умения и части от други умения, които не са междуличностни, а вътрешноличностни.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Защо меките умения са важни?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Меките умения са трудни за измерване, но са от съществено значение за добрия живот. Меките умения включват комбинация от социални умения, междуличностна комуникация, ноу-хау и черти на характера, които помагат на човек в неговия личен, социален и професионален живот. Значението на меките умения е, че те са полезни в огромен набор от ситуации. От създаването на приятели до намирането и поддържането на работа, от здравето на любовния ви живот до участието на хората около вас във вашите хобита. В повечето ситуации в живота има едно или повече меки умения, които стават полезни.

Хората от всички сфери на живота ценят меките умения (дори преди да знаят или разберат термина), защото те са показатели за добре закръглени и добродетелни хора.

Представяме Ви едни от най- важните меки умения:

Межкултурна комуникация- инструменти като самосъзнание, активно слушане и увереност и нагласи като възприемане и оценяване на разликите и приликите между културите и идентичностите.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Емоционална интелигентност- Разбиране, обработка и изразяване на вашите чувства. Обръщане на внимание, съчувствие и разбиране на чувствата на другите хора. Всички те са ключови за изграждането на балансирани, здрави и удовлетворяващи взаимоотношения с другите и със себе си.

CRITICAL THINKING

Критично мислене- Изслушване, разбиране и способност да поставят под съмнение гледни точки. Изразяване, тестване и изясняване на нашите ценности и вярвания и директно ангажиране с тези на другите. Да бъдем отворени да признаем, че грешим за нещо и да можем да обясним защо може да сме прави.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Съвместна дейност- да бъдеш част от създаването и бързото развитие на екип. Отдадеността, доверието, приемането, топлотата, увереността и развитието на ролите ще повлияят на това как екипът се представя както в ежедневието, така и в екстремни ситуации.

Team Leadership

Лидерство- динамиката на лидерството и стиловете на лидерство. Гласът, участието, ангажираността, вземането на решения и овластяването са част от това. Какъв вид лидерство е по-естествен за вас? Какъв вид ви вдъхновява най-много?

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Отговорност- Всичко, което правим, се отразява на околната среда. Всичко, което другите хора правят, може да ни засегне. Ограничена среда, където последствията от нашите действия се увеличават, е идеалната среда да научим за отговорността. Обучението на внимателност помага в този процес.

Кураж- Страхът може да бъде най-лошият ви враг или много полезен приятел. Целта е да го опитомите и да го използвате във ваша полза.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HUMAN
RESOURCE
DEVELOPMENT
CENTRE

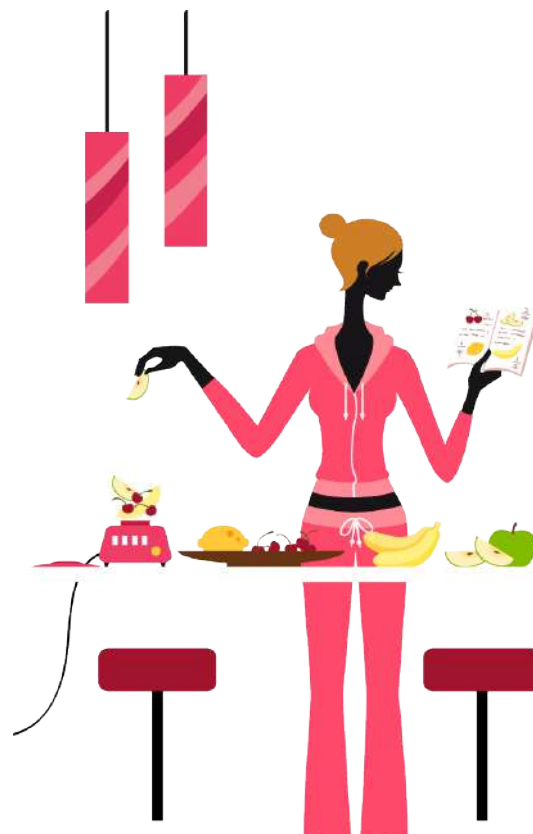
EUROPEAN
SOLIDARITY
CORPS

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Устойчивост- да се научим да прегръщаме несигурността, да се справяме с промените и да се адаптираме към тях.

Учене чрез правене- Ученето чрез правене е идеята, че научаваме повече, когато действително „вършим“ дейността.

Тези умения засягат всички аспекти на живота ви. Някои от тях дори засягат отношенията ви със себе си. Ето защо това се нарича личностно развитие : защото ви помага да станете по-добър човек като цяло.

Разбира се, личностното развитие означава и професионално развитие . Много от уменията, които ще развиете, също ще ви помогнат да станете по-добър служител, по-добър шеф и по-добър предприемач. И да не забравяме социалното развитие. Тези житейски умения ви правят и по-съзнателен, по-отговорен и по-конструктивен член на обществото.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

THE POWER OF TOGETHER.

"Spirit of the nature" № 2022-1-BG01-ESC51-VTJ-000080595

Използвани източници:

<https://uniteforchange.com/en/blog/environment/human-impact/>

<https://uniteforchange.com/en/blog/environment/human-impact/>

chrome-

extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://belogradchik.egov.bg/wps/wcm/connect/belogradchik.egov.bg-21498/de6bde54-a79d-45a5-970a-71cfa4766f0b/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82+%D0%BD%D0%B0+%D0%9F%D0%BB%D0%B0%D0%BD+%D0%B7%D0%B0+%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%B0%D0%BD%D0%BE+%D1%80%D0%B0%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%B8%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B0+%D0%91%D0%B5%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D1%87%D0%B8%D0%BA_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=ROOTWORKSPACE.Z18_PPGAHG8001UT20Q7ASDUHH8IM0-de6bde54-a79d-45a5-970a-71cfa4766f0b-nRdm255

<https://www.linkedin.com/pulse/powerful-tool-circularity-climate-action-art-haley-lowry>

<https://www.istor.org/stable/25190619>

<https://www.birdsinbulgaria.org/ovm.php?l=bg&pageNum Ovm All=0&totalRows Ovm All=113&id=2>

https://wwf.panda.org/wwf_offices/armenia/help_us/eco_help_living/

https://atyla.org/soft-skills-what-are-they-and-why-are-they-important?gclid=EAlaIQobChMIr565r9L8_wIVBvFRCh0x6QiQEAAAYiAAEgIWYfD

[BwE](https://www.pngegg.com/)

<https://www.pngegg.com/>